

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA TEXTILNÍ

OKAMIHY

MOMENTS

LIBEREC 2013

ANNA POLÁKOVÁ

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem jí samostatně.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

Souhlasím s umístěním diplomové (bakalářské) práce v Univerzitní knihovně TUL.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou *diplomovou (bakalářskou)* práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. O právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé diplomové (bakalářské) práce a prohlašuji, že s o u h l a s í m s případným užitím mé diplomové (bakalářské) práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom toho, že užít své diplomové (bakalářské) práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mě požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše).

Dátum : 27.5.2013

Pod'akovanie

Týmto chcem vyjadriť vďaku všetkým, ktorí svojími myšlenkami, či jednaním priložili ruku k vzniku tejto bakalárskej práce. Pani M.A. Ludmile Šikolovej za vedenie práce, za veľkú trpezlivosť a rady. Rodine a priateľom, ktorí boli mojim inšpiračným zdrojom, obrovskou oporou a stáli pri mne v mojom ťažkom období. Ešte spolu zažijeme mnoho krásnych okamihov!

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberala témom okamihov v mojom živote. Naše životy sú poskláadané z rôznych menej, či viac intenzívnych okamihov, ktoré majú rôzne trvanie, intenzitu a zanechávajú po sebe stopu, niektoré slabšiu, iné silnejšiu. V praktickej časti tejto bakalárskej práce vznikla sada šperkov, z ktorých každý má svoj príbeh a vzťahuje sa k určitým okamihom, ktoré spolu vytvárajú kratšie, alebo dlhšie životné obdobie - šperk. Farby a tvary som umiestňovala pocitovo. V teoretickej časti popisujem a udávam príklady týchto okamihov a popisujem obdobie, ktoré ma inšpirovalo k vzniku týchto šperkov.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

Okamihy, pocity, trvanie, obdobie, intenzita, sila, strach, nervozita, šťastie, pozitivita, negativita, mozaika, šperky, farby, silikón, živica.

ABSTRACT

With my bachelor thesis I would like to show you a piece of my life. Our lives are consisting of the intense situations and moments in our lives. All these situation and moments give to us feelings. In this practical part of my bachelor thesis I would like to represent jewellerys. Each of my jewellery has a story. My every jewellery is related to feeling witch I survived colors and shapes depends to the sense witch I survived. In the theoretical part are examples of my feeling that make me inspired to make my jewellerys.

KEYWORDS

Moments, feelings, duration, time, intensity, power, fear, nervousness, happiness, positivity, negativity, mosaics, jewellerys, paint, silicone, resin.

OBSAH

1 HISTORIA MOZAIKY	3
1.1 Rímska a Grécka mozaika	3
1.2 Kresťanské mozaiky	5
1.3 Byzantské mozaiky	5
1.4 Benátky	6
1.5 Renesancia a barok	6
1.6 Islam	6
1.7 Moderná mozaika	7
1.8 Mozaiky v street arte	8
1.9 Niki de Saint Phalle	9
1.10 Iwona Lorenzini	10
1.11 Julie Lucus	11
2 MATERIALY A TECHNOLOGICKÉ POSTUPY	13
2.1 Sklo	13
2.2 Sklenená mozaika	13
2.3 Transparentný silikón	14
2.4 Epoxidová živica	15
2.5 Technický benzín 90/150	15
3 PSYCHOLOGIA POSOBNIA FARIEB A TVAROV	16
3.1 Psychológia pôsobenia farieb	16
3.1.1 Červená	18
3.1.2 Zelená	18
3.1.3 Modrá	19
3.1.4 Žltá	19
3.1.5 Orandžová	19
3.1.6 Fialová	20
3.1.7 Hnedá	20
3.1.8 Purpurová	20
3.1.9 Sivá	20
3.1.10 Biela	20
3.1.11 Čierna	21

3.2 Psychológia pôsobenia tvarov	21
3.2.1 Štvorec	21
3.2.2 Trojuholník	22
3.2.3 Kruh	22
3.2.4 Krivky a krivoplochy	22
4 POPIS VNIKNUTÝCH ARTEFAKTOV	24
4.1 Liberecký	25
4.2 Lodžský	28
4.3 Bez cesty	29
4.4 Harmonia a vášeň	30
4.5 Veselý	34
4.6 Strahovský	35
Záver	37
ZOZNAM ZDROJOV	38
ZOZNAM PRÍLOH	39
FOTODOKUMENTÁCIA	40

ÚVOD

Šperk je s človekom úzko spojený od počiatku ľudstva, bol používaný ako spínadlo, k zapínanej odevov, talisman, ozdoba, amulet, bulla (amulet potvrdzujúci totožnosť o slobode občana). Bol prvkom moci a bohatstva, mal moc rozdeľovať do určitých skupín. Ja som sa vo svojej práci pojala šperk ako vyjadrenie svojich pocitov z rôznych okamihov v mojom živote. Ktoré sa udiali a svojou intenzitou, načasovaním a pozíciou vo mne zanechali stop. Pri každej spomienke sa pocity obnovujú a prejavujú znova a znova. Niekedy stačí počuť pieseň, ktorá nám pripomína nejaký intenzívny okamih a máme pocit, že ho zažívame zase a možno zakaždým inak. Inokedy nám ho náhodne pripomína vôňa, či pohľad. Jedná sa o okamihy či už pozitívne, alebo negatívne.

Dané téma ma veľmi nadchlo, nápad vznikol v období keď som sa vrátila zo zahraničnej stáže nabitá pozitívnou energiou. K Liberci mám veľmi pozitívny postoj, beriem ho ako môj domov, avšak sa tu vždy môj život komplikoval. Čím dlhšie som späť v Liberci, tým moja energia prchá viac. Zdravotné problémy automaticky gradovali tiež. S týmto súvisia aj premeny a postup v mojej bakalárskej práci. Táto bakalárska práca je završením mojej životnej etapy. A takýmto spôsobom by som túto etapu chcela uzatvoriť a posunúť sa v živote ďalej. Myslím, že výtvarný prejav je ten najlepší spôsob akým by som toto obdobie mohla ukončiť.

Pôvodne mali vzniknúť rôzne šperky na rôzne okamihy, ako som však začala pracovať s mozaikou, uvedomila som si, že je to pre mňa najvhodnejší materiál pre vyjadrenie pocitov z okamihov. Jednotlivé kúsky mozaiky v tejto práci symbolizujú jednotlivé okamihy.

Opakovanie sa v rovnakej polohe je trvanie okamihu. Rozhádzanie a nepravidelnosť symbolizujú obdobia a zlúčené z okamihov. Niektoré okamihy sú silnejšie, iné slabšie, preto aj trvanie a ich intenzita je iná. Farby symbolizujú pocity, aké vo mne okamih zanechal. Preto sú kúsky mozaiky k sebe lepené pocitovo, so spomienkou na dané chvíľe. Všetky farby majú svoje vysvetlenie, ktorému sa budem venovať v záverečnej

kapitole a popíšem vzniknuté šperky.

Šperky sú prototypy a prešli viacerými skúškami lepenia. Na záver som ostala pri transparentnom silikóne, ktorý mi príde najvhodnejší, nielen kvôli svojej pružnosti po stránke technickej, ale aj pre moje výtvarné vyjadrenie, je pružný ako flexibilný postoj k životu. Moje presvedčenie je, že ak je človek voči životu flexibilný, je viac otvorený možnostiam. Dokáže sa prirodzene a nenutene vyhnúť zbytočným nepríjemnostiam. Ďalej mi silikón príde vhodný pretože je transparentný, takže neruší okamihy svojou farbou, v jednoduchosti ich iba spojuje a ničím nenarušuje. Je skoro ako myšlienky a zanecháva po sebe však miernú stopu, ktorá podľa môjho uváženia k tomu patrí a je súčasťou celého konceptu.

V prvej kapitole som si dovoľila sa zmieniť v krátkosti o histórii mozaiky, pretože je veľmi štedrá a je na mieste ju priblížiť. Ďalej som si dovoľila uviesť niekoľkých umelcov, ktorý z mozaiky tvoria a zaujali ma svojou tvorbou, možnosťami akými mozaiku dokázali spracovať. Jednou z nich je mnou obdivovaná Niki de Saint Phalle, ktorej životnú cestu považujem za vhodné opísať, keďže medzi jej vrcholnú tvorbu patrí práca s mozaikou a rôznymi podobnými elementami.

V druhej kapitole sa venujem materiálom a technologickému postupu a na záver popisu vzniknutých artefaktov a príbehov s nimi spojenými.

1 HISTORIA MOZAIKY

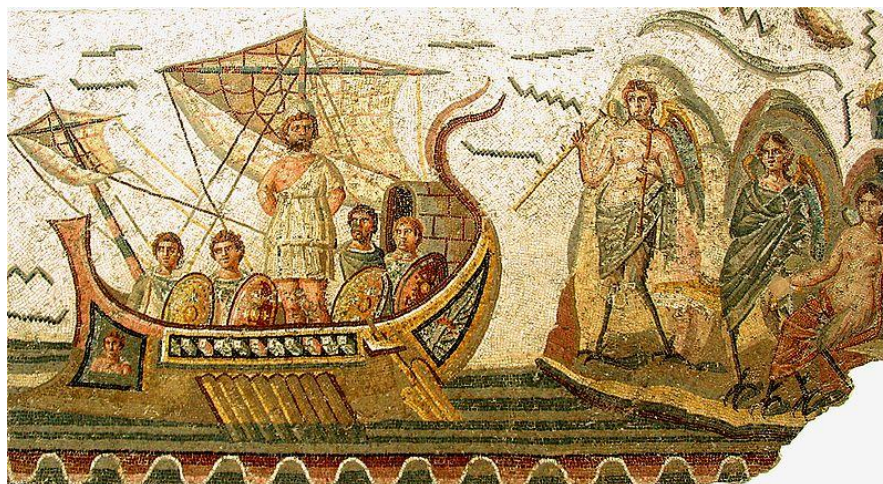
Mozaiky sú obrazy vytvárané zhromažďovaním a vyskládaním malých kúskov darebného skla, kameňa, alebo iných materiálov. Môžeme ju chápať ako techniku dekoratívneho umenia, interiérový dekor, alebo po stránke duchovnej - zdobí katedrály, kostoly, chrámy.

Malé kúsky, najčastejšie švorcového tvaru zo skla, i kamenia, používame k vytvoreniu obrazu.

Najstaršie známe príklady mozaiky z rôznych materiálov nachádzame v chráme boha Abra, v Mezopotámii. Sú datované do druhej polovice 3 tisícročia pred naším letopočtom. Skládajú sa z kúskov darobných kameňov, mušlí a slonoviny. Vykopávky u Susa a Chogha Zanbil nám dokladujú zmienku o prvých glazurovaných dlaždicach - z roku približne 1500 pred naším letopočtom. [9]

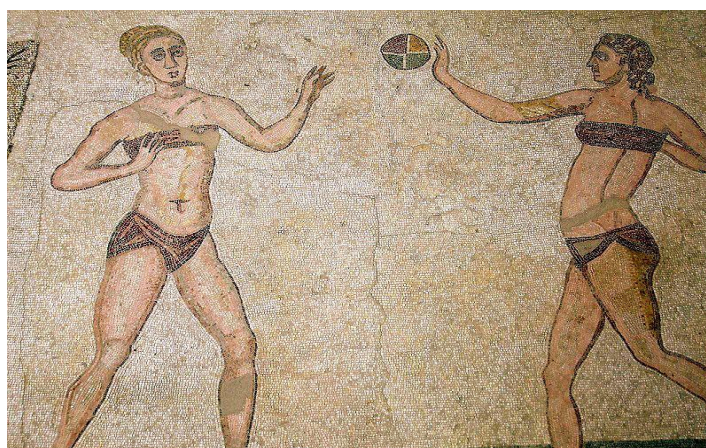
1.1 Rímska a Grécka mozaika

Mozaiky zo 4. storočia pred naším letopočtom sa nachádzajú v Makedónsku, v paláci Aegae. Ďalej mozaiky objevené v roku 1916 poukazujú na osobitý grécky figurálny štýl. Najobľúbenejšie boli mytologické tématy, alebo scény z lovu. Rímania však obohatili našu históriu mozaikou viac, rímske mozaiky však boli vytvárané gréckymi otrokmi. Nádherné mozaikové podlahy môžeme obdivovať po celej severnej Afrike, v Kartágu, rovnako aj v rozsiahlych zbierkach muzea Bardo, v Tunisku.

Obrázok 1. Románska mozaika Ulysses, z Carthage. Momentálne umiestnená v Bardo Museum, Tunisko.

V Ríme, za vlády Nera architekti používali mozaiku na výzdobu stien, ako môžeme vidieť na stenách a strope v Domus Aurea a ďalšie nástenné mozaiky boli objevené v Pompejách a okolí. Každopádne najväčší rozmach mozaiky je v ére kresťanstva, kedy sa stala hlavnou formou umeleckého vyjadrenia. Kostol Santa Costanza, ktorý slúžil ako mauzoleum nielen pre jednu cisársku rodinu má aj kresťanské aj svetské motívy. Vo Villa Romana del Caesale u Piazza Armerina na Sicílii boli objavené najväčšie mozaiky na svete, momentálne sú pod ochranou UNESCO. [2]

Obrázok 2. Mozaiky divčat v bikinách na stenách vo Villa Romana del Caesale u Piazza Armerina na Sicílii.

1.2 Kresťanské mozaiky

V období 4. storočia boli nástenné a stropné mozaiky prijaté hlavne na kresťanské účely. Žiaľ veľa mozaík sa zničilo, postupom času. Za zmienku stojí Santa Constanza a Santa Pudenziana, ktoré sa zachovali. V Santa Constanza vyobrazujú Bacchusa, ktorý symbolizuje premenu, čo je vhodné, vzhľadom k tomu, že priestory sa užívajú ako mauzoleum. Zachovala sa aj časť pôvodnej mozaikovej podlahy v kostole Narodenia pána v Betleheme, s typickými rímskymi geometrickými motívami.

V 5. storočí sa stala centrom neskoršej mozaiky. Ravenna - hlavné mesto západnej Rímskej ríše. Muzoleum Galla Placidia bolo vyzdobené mozaikami veľmi vysokej kvality. Po roku 539 bola Ravenna znovu dobytá Rimanmi. Najväčší rozmach kresťanskej mozaiky prebiehal v druhej polovici 6. Storočia. V neskoršej fáze môžeme sledovať vynikajúce príklady byzantského umenia.

Mozaiková dlažba z Vrina Plain, v bazilike Butrint, v Albánsku sa radí do 5. Až 6. storočia. Sú na nej vyjavené rady motivov - stvorenie, vtáci, homáre, suchozemské šelmy, ovocie, kvetiny, ryby, kraby, krevety, jelene, stromy - to všetko má opísať pozemský ráj, taký aký ho Boh stvoril. [2]

1.3 Byzantské mozaiky

V Byzantskej kultúre boli mozaiky významnejšie než v západnej Európe. Kostolné interiéry boli väčšinou vyzdobené zlatými mozaikami, táto forma umenia sa rozmohla v Byzantskom ríši až od 6. do 15. storočia. Väčšina však bola zničená v priebehu vojen a dobývania, takže prežila iba jemná zbierka. Za doby panovania Justitiána prežili dôležité fragmenty s mozaikovou podlahou vo Veľkom paláci v Konštantinopole. Čísla, zvieratá, rastliny - všetko klasické. [2]

1.4 Benátky

V jednom období boli Benátky taktiež pod vplyvom východu, ako Sicília a Benátky. Mozaika v podstate nevyšla z módy celý stredovek. Celý interiér baziliky Sv. Marka v Benátkach je oblečený do zložitých zlatých mozaik. Najstaršie scény boli vytvorené gréckymi mistrami na konci 11. storočia, ale väčšina diel sú z 12. až 13. storočia. Celková výzdoba kostola bola dokončena v 16. storočí. [2]

1.5 Renesancia a barok

Mozaika vychádza z módy a je nahradená freskami. Aj napriek tomu poniektorí z veľkých renesančných umelcov ešte stále tvoria starými technikami. Rafael a jeho Stvorenie sveta v kopuli kaple Chigi v Santa Maria del Petra. [9]

1.6 Islam

Niektoré z najlepších príkladov neskorších islámských mozaik boli v maurskom Španielsku. Zlaté mozaiky z Mihrab a centrálna kupula vo Veľkej mešite v Cordube majú rozhodne byzantský charakter. Boli vyrobené v rokoch 965 až 970 miestnymi remeselníkmi pod dohľadom mistra z Konštantínopolu, ktorý bol poslaný do Španielska byzantským cisárom. Výzdoba je zložená z kvetinovej arabesky a širokých pásov arabskej kaligrafie. Obecne sa mozaika prestala používať v islámskom svete v 8. storočí. [9]

Obrázok 3. *Centrálna kopula vo Veľkej mešite v Cordube, Španielsko, 965 - 970.*

1.7 Moderná mozaika

Medzi najznámejšie mozaiky z 19. storočia patria diela Edwarda Burne-Jonesa na stenách v St. Paul v Ríme. Najväčšia moderná mozaika, ktorá je považovaná za najväčšiu na svete sa nachádza v Bazilike St. Louis v Missouri. Ďalší moderný príklad je v museum of Natural History v New Yorskom staničnom podchode. Niektoré moderné mozaiky sú dielami významných umelcov, ako architekta Goudího alebo Josepa Maria Jujol, pre príklad - v parku Guell v Barcelone. V súčasnej dobe k najvýznamnejším osobnostiam mozaiky na svete patria Emma Biggs (UK), Marcelo de Melo (Brazília), Sonia King (USA) alebo Saimir Strati (Albánsko). [4]

Obrázok 4. *Running Rug* - Marcelo del Mello, 2001, Miami.

1.8 Mozaiky v street arte

Najvýznamnejším pouličným umelcom zameraným na mozaikový street art je Nolita Invader, jeho diela sa objavujú po celom svete. Jeho tvorba sa nesie v dovoch odlišných štýloch, prvé sú malé dlaždice, ktoré sú považované za tradičné a inšpirované pixelovou 8 bitovou hrou a druhý štýl je inšpirovaný rubikovou kockou. Skláda sa z dovoch vrstev mozaiky a vytvára efekt rubíkovej kocky. Aj keď je najvýraznejší, nie je jediným ktorý robí mozaikový street art. [4]

Obrázok 5. *Space Invader*, 2007, Shoredich.

1.9 Niki de Saint Phalle

Obrázok 6. *Niki de Saint Phalle – Nikigator.*

Mojou hlavnou inšpiráciou je umelkyňa Niki de saint Phalle. Nielen kvôli svojej tvorbe, rovnako mi bola inšpiračným zdrojom, pre spôsob života, názory, ale aj pre svoju neskutočnú odvahu a originalitu.

Obrázok 7. *Niki de Saint Phalle, Tarot Garden.*

Niki de Saint Phalle, narodená Catherine-Marie-Agnes Fal de Saint Phalle

(29.novembra 1930 - 21.mája 2002) bola francúzska sochárka, maliarka a filmárka - ako inšpiráciu som si ju vybrala pre jej životnú cestu, odvážnu, veselú, hravú tvorbu a názory, ktoré v svojej dobe zastávala. [10]

Obrázok 8. Niki de Saint Phalle – Tarot Garden.

1.10 Iwona Lorenzini

Iwona Lorenzini, narodená vo Wroclawi, v Polsku (jún 1976) je umelkyňa zameraná na tvorbu z mozaiky. Od 11 rokov žila v Norimberku. Potom čo vyštudovala sociológiu a pedagogiku, pracovala ďalších 10 rokov jako učiteľka v materském škôlke. Behom tohoto obdobia pracovala v škôlke na rôznych umeleckých projektoch a prehĺbila svoje znalosti v oblasti umenia na rôznych tvorivých kurzoch.

V roku 2005 opustila Nemecko, aby vyštudovala v Taliansku školu zameranú na mozaiku v Spilimbergu a získala titul Mosaicista. Spája tradičnú klasicistnú výtvarnú

mozaiku z rímsko-gréckeho obdoba a byzantského obdobia s modernou dekoratívnou technikou.

Obrázok 9. *Iwona Lorenzini, Donna.*

Navštevuje národné i medzinárodné semináre, kde sa vo svojej tvorbe zušľachtuje. Zúčastnila sa viacerých projektov zameraných na podlahy a nástenné malby od významných francúzskych spoločností, súčasne pracuje na súkromých mozaikách v Bukurešti. [4]

1.11 Julie Lucas

Posledných 20 rokov pracovala vo veľmi kreatívnej oblasti, vo firme na video produkciu - ako producentka, spisovateľka a redaktorka. Táto profesia jej umožnila

kreatívny vývoj a postarala sa o to, že sa začala rozvíjať v rôznych umeleckých smeroch. Sama popíuje, že pracovať a experimentovať s rôznymi materiálmi ju nútila túha po skutočnom tvorivom zážitku.

Práca s rôznymi médiami a práca s novými technikami je pre ňu významná rovnako ako umenie samotné. Jej práce majú predstavovať transformáciu z obyčajného na exotické. Staré, nové predmety, všetko čo nachádza používa vo svojej tvorbe. Zaoberá sa vo svojej podstate takýmto spôsobom recykláciou. Používa nepotrebné, škodlivé materiály.

Tento proces ničenia a rekonštrukcie jej pomáha vyjasniť nevyjasnené emócie. Otázky zaoberajúce sa filozofiou náboženstev, pohlaví a sexuality. [4]

Obrázok 9. Mozaic Julie Lucas

2 MATERIALY A TECHNOLOGICKÉ POSTUPY

2.1 Sklo

Skla sú látky v amorfnom stave, to znamená, že nemajú kryštálové mriežky, ktoré sa javia pri prechode z pevnej konzistencie na viskózne plastickú a naopak – transformačné premeny. [1]

2.2 Sklenená mozaika

Technológia výroby sklenenej lisovanej mozaiky spočíva vo vylisovaní jednotlivých kociek, ich prelamaním a následným očistením kostičiek od zvyšku skla v rotačnom bubne.

Sklenená mozaika je typická svojou krehkosťou a je nutné s ňou zaobchádzať opatrne už pri manipulácii. Drobné odštiepky hran alebo rohov mozaiky sú charakteristické pre tento materiál a dochádza k nim už pri samotnej výrobe. Niektoré typy sklenenej lisovanej mozaiky vykazujú na svojom povrchu poréznosť, ktorá je u tohto materiálu štandardná. Pri týchto typoch mozaiky zostáva v malých póroch spárovacia hmota aj po vymytí, ktorá je v celkovej ploche viditeľná, obzvlášť pri použití kontrastnej farby spárovaczej hmoty, než je farba samotnej mozaiky.

Farebné odtiene mozaiky môžu byť každou novou výrobnou várkou ľahko odlišné. Z tohto dôvodu nie je možno zaručiť dokonalú farebnú identitu.

Kvalitu mozaiky kontroluje výrobca, výrobok musí spĺňať všetky normy platné pre uvedený produkt. Výrobky spĺňujú požiadavky podľa normy ČSN EN 14411 a ďalšie parametre udávané výrobcami.

2.3 Transparentný silikón

Silikón ako elastický materiál ma fascinoval pre svoju „stalu živost“. Od farebnosti, cez materiálovú pamäť, jeho hravosť a komunikatívnosť. Moje východzie poznatky a skúsenosti sa zakladali na jednozložkovom silikóne, transparentnej farby, väčšinového použitia: na lepenie, tesnenie. Bežne dostupného.

Silikón je polymér, založený na striedaní atómov kremíka a kyslíka. Z molekulárneho hľadiska môžu byť lineárne, cyklické alebo zosieťované. Sú tepelne stále a odolné voči väčšine chemikálií, ako aj vynikajúce vodovzdorné materiály. V závislosti od dĺžky reťazca a stupňa zosieťovania, môžu byť oleje alebo mazadlá, kaučukovité látky alebo tuhé živice.

Základné vlastnosti - pri práci zblízka nepríjemne octovo zapáchajú (pre acetický charakter) sú pastovitej konzistencie čiže určené pre priame vytlačanie z tuby alebo rozotieranie. Vyznačuje sa veľmi dobrou priľnavosťou k väčšine nesavých materiálov. Tepelná odolnosť -60°C až $+180^{\circ}\text{C}$, tvrdosť 25 +/- 5 Shore A.

Vzdušnou vlhkosťou tvrdnú, 1-2 mm za 24hod. Silikón, ktorý som používala pri práci je značky SOUDAL, určený pre prácu s drevom, tehliami, a sklom. Je acetický a schne 24 hodín. Musí však byť zabezpečený prístup vzduchu na povrch silikónu, pretože vytvrdzujú od povrchu do hmoty. Pokiaľ nie (prípade uzavretej formy) môže vytvrdzovanie trvať niekoľko mesiacov, alebo vôbec nevytvrdnú.

Povrch musí byť očistený, suchý, bez prachu a mastnoty. Pri čistení som použila technický benzín 90/150. Povrch obrúsila brusným papierom EasyCut P240, aby sa silikón lepšie uchytil a spoje boli pevné.

Povrch som následne očistila mydlovou vodou a nakoniec po uschnutí ručne oškrabávala a zabavovala sa prebytočného silikónu.

2.4 Epoxidová živica

Prvé skúšky lepenia vznikali pomocou epoxidového lepidla značky BISON. Epoxidová živica lebo polyepoxid je živica, z chemického hľadiska polymér z trojčlenných cyklov dvomi atómami uhlíka a jedným atómom kyslíka. Vyrába sa polykondenzáciou viacsýtnych fenolov s epoxidovou skupinou. Používa sa vďaka svojej dobrej priľnavosti a tvrdosti na výrobu lepidiel a epoxidových lakov. Pred lepením je rovnako nutné povrch očistiť, obrúsiť a odmastniť. Pre kvalitu spojenia, rovnako spí 24 hodín. Mozaiku som aplikovala pinzetou.

2.5 Technický benzín 90/150

Technický benzín, ako produkt je určený na odmasťovanie kovových súčiastok, čistenie textílií, laboratórne účely a slúži ako palivo pre tlakové lampy. Používala som tento produkt na čistenie plošiek a odmasťovanie, pre zvýšenie kvality spojov.

Produkt používaný v OS SR je rafinovaná a frakciovaná zmes kvapalných, prevažne parafinických, vriacich v rozpätí (90 až 150)°C s obsahom benzénu nižším ako 0,5 % m/m. [5]

3 PSYCHOLOGIA POSOBENIA FARIEB A TVAROV

3.1 Psychológia pôsobenia farieb

Či to vnímame alebo nie, farby na nás majú značný vplyv. Svetlé, pastelové farby nás upokojujú, tmavé alebo pestré farby nás naplňajú energiou.

Už v staroveku poznal človek vplyv farieb na psychiku. Práve preto sa niektoré farby považovali za magické. Mŕtveho napríklad natreli červenou farbou, aby ožil. Číňania dokonca našli súvislosť medzi farbami a chuťami. Zistili, že ľudia, ktorí majú radi modrú farbu, si jedlo poriadne osolia, tí, ktorí majú radi zelenú, obľubujú aj sladkosti a ľudia, ktorí dávajú prednosť fialovej, majú z chutí najradšej horkú. Kto má rád červenú farbu, určite má rád aj silné chute.

Psychológovia, zaoberajúci sa s touto tematikou, však zašli oveľa ďalej. Počas svojich prieskumov vytvorili celú škálu farebných testov, pretože každý si vyberie alebo odmietne nejakú farbu, čo svedčí o tom, že vytvorenie farebných párov hrá dôležitú úlohu. Náchylnosť k nejakej farbe alebo jej zamietnutie sú ako symboly snov: pre každého je charakteristické niečo iné. Kým jeden zo snívajúcich šťastne pláva v krásnej modrej vode, ktorá symbolizuje pre neho radosť a potešenie, druhý snívajúci prežíva hrôzu z bezodnej čiernej hĺbky, nad ktorou pláva.

Dôvod, prečo si niekto k danému citu vyberie určitú farbu, je výsledkom zložitého procesu, prebiehajúceho v nervovej sústave. Viacnásobne platí toto tvrdenie v prípade kresieb detí. Pri pochopení a analýze nám značne pomôžu poznatky o farbách. Kresba presne prezradí, aká úzkosť, strach, radosť či žiarlivosť panuje v detskej duši.

Svoju radosť vyjadrujeme sýtymi, žiaľ a smútok tmavými farbami. Iná je situácia v prípade páru pojmov tichý - hlučný. Na vyjadrenie hluku máme oveľa menší počet farieb, ako na vyjadrenie ticha. Najhlučnejšou farbou je žltá, oranžová a červená, najtichšou je celinová, kobaltová a ultramarínová.

Psychológovia zistili, že klasifikácia farieb sa mení vekom. V rušnejšom, aktívnejšom veku, keď človek hľadá impulzy vo svojom okolí, sa mu páčia hlučnejšie, pestrejšie farby, kým v staršom veku sú sympatickejšie pastelové farby. Ženy kupujú farebné dojčenské šaty – inej farby pre dievčatá a inej pre chlapcov. Zvedavejšie ženy, hľadajúce zážitky, si vo svojom byte vytvárajú svojráznu náladu pomocou farieb, v každej miestnosti iných, čo už ani zďaleka nie je bytová architektúra, ale skôr hra, vytváranie pôsobenia na myseľ a zároveň aj podnecovanie spätnej väzby. Pracovňa môže mať stimulujúcu farbu, aby nás povzbudzovala k práci – to sa vzťahuje na farbu stien, keramiky, bytové textílie. Farba izby novorodenca je jemná, mäkká, kúpeľňa môže mať vodovo zelenú či vodovo modrú farbu a závisí len na postoji a temperamente, či spálňa bude mať pokojnú farbu, alebo bude biela s oranžovou, či červená so štipkou čiernej farby.

Farby teda slúžia na to, aby sme sa prostredníctvom nich vyjadrili. Naše oblečenie – počnúc obuvou až po šatku – napomáhajú vo vytváraní určitej nálady, predstavujú stav našej duše v daný deň. Farby nielen charakterizujú človeka, ale môžu byť aj veľmi užitočné v daný deň: z pestrofarebných šiat môžeme čerpať silu a energiu počas depresívnych, daždivých, unavených dní, elegancia čierno-bielej kombinácie a z nej vyžarujúca rásnosť môže byť užitočná pri vážnych rokovaniach.

Farby a ich symbolika nás sprevádzajú každý deň. Do značnej miery sú závislé od kultúry, v ktorej sa človek narodil a v ktorej žije.

Farbami a ich vlastnosťami sa zaoberá niekoľko vedných odborov vrátane psychológie a lekárstva. Ich vplyvom na človeka sa zaoberali už dávne kultúry, napr. harmonické prostredie v súvislosti s farbami skúmali už starí Číňania v učení feng šuej a dodnes sa používajú ich zásady i pri stavbe moderných budov.

Farebné spektrum je široké. Všeobecne môžeme farby deliť na teplé (červená, žltá, oranžová) alebo studené (odtiene modrej, zelenej). Každá z nich má i svoju symboliku, napríklad červená je farbou života a energie, žltá optimizmu, zelená prírody, biela predstavuje ideál a čistotu, čierna a tmavošedá je farbou smútku, stresu a negácie. Každý z nás má nejaké farby radšej a cíti sa v nich lepšie. [6]

3.1.1 Červená

Má dráždiaci, stimulujúci účinok, má vplyv na zásobovanie orgánov krvou a na krvný obeh. Vyžaruje aktivitu a dynamiku. Na menších plochách, napríklad na predmetoch pôsobí príjemne, na veľkých plochách je však znepokojujúca, človek sa stáva podráždeným, nervóznym, môže vyvolať aj agresivitu. Môže zvýšiť telesnú teplotu, stimuluje krvný obeh, napomáha pri vytváraní adrenalínu. Znižuje pocit únavy, má schopnosť rozpustiť chronické ochorenia. V procese liečenia pomocou farieb ju používajú na liečenie chudokrvnosti, liečenia zápalu hrubého čreva, chronického prechladnutia (zápalu lícnej dutiny), zápalu kĺbov a depresie. V prehnanom množstve vyvoláva agresiu, netrpezlivosť.

V antike bola prostriedkom na vyjadrenie lásky, vášne; v Ríme mala nevesta na hlave ohnivočervený závoj – flammeum. S červenou sa často stretávame ako so symbolom sily, ohňa či moci. V židovskej a kresťanskej kultúrnej tradícii je farbou vážnosti, majestátnosti. V Novom zákone symbolizuje hriech, zmierenie, kajanie sa a obetu.

3.1.2 Zelená

Je farbou prírody, čiže obrody, nádeje, pokoja a rovnováhy. Je zmesou žltej a modrej farby, preto má osviežujúci a zároveň aj upokojujúci účinok. Vytvára harmóniu, súlad medzi telom a dušou, znižuje podráždenosť, únavu, uvoľňuje, zabezpečí odpočinok, regeneráciu, naberanie sily. Znižuje tlak krvi, rozťahuje žily, cievy. Jej svetlejší, žltozelený odtieň je vľúdny, jarný, plný života, aktívny. Jej stredný, trávovozelený odtieň je o niečo vážnejší, vytvára pocit bezpečnosti. Tmavší, modrozelený odtieň vyžaruje sviatočnú atmosféru, pokoj, kým o niečo tmavší, skoro špinavý odtieň vytvára pocit pasivity, vzbudzuje city a podnecuje k ospanlivosti – najmä v prostredí, kde nie je dostatok svetla.

3.1.3 Modrá

Ukľudňuje, má priaznivý účinok na zrak, na niektoré typy zápalov, je užitočná proti bolestiam a tepelným návalom. Má ochladzujúci vplyv a dokáže vyrovnať energetickú hladinu. Je farbou pokoja, uvoľnenosti, farbou nekonečných citov, vyjadruje citlivosť, jemnosť. Je symbolom vernosti, viery a tradície. Vyžaruje veľké množstvo ticha a chladu, čo môže vyvolať pocit bezpečnosti. Znižuje krvný tlak, pulz, intenzitu dýchania a vnímanie bolesti. Jej tmavší odtieň na väčšej ploche pôsobí víziou vzdialenosti, hĺbky. V kombinácii s čiernou farbou podnecuje depresiu, vyvoláva pasívny pocit. Jej svetlejší odtieň vyvoláva pocit čerstvosti, sviežosti, malé miestnosti opticky rozširuje, pôsobí pocitom vzdušnosti.

3.1.4 Žltá

Napomáha organizmu vo vylučovaní jedovatých látok, zmierňuje depresiu, regeneruje vyčerpané nervy, navodzuje dobrú náladu. Je farbou prírody, čiže obrody, nádeje, pokoja a rovnováhy. Žltá farba je teplá, má oživujúci účinok, nositeľ tejto farby túži po slobode, po dobrej nálade, po intelektuálnych zážitkoch. Je farbou múdrosti, otca, zvedavosti; odzrkadľuje túžbu po slobodnom živote bez prekážok, šťastí a radosti.

3.1.5 Orandžová

Je oživujúcou, rozveseľujúcou, teplou farbou, napomáha prúdeniu kladných energií. Vyžaruje otvorenosť, radosť, šťastie. Má aktivizujúci účinok, ale chýba v nej agresivita červenej. Zvyšuje koncentračnú schopnosť, kreativitu, chuť do práce, má blahodarný účinok proti depresii, vráti chuť do života, zvyšuje chuť do jedla, má priaznivý účinok na tráviacu sústavu. Oranžová farba posilňuje imunitný systém, priaznivo pôsobí na fungovanie sleziny, obličiek, žlče a pohlavných žliaz.

3.1.6 Fialová

Je zmesou studenej modrej a teplej červenej farby, môže byť upokojujúca a znepokojujúca, v závislosti od toho, ktorá farebná zložka bude dominantná. Je plná túžob, ilúzií, je melancholickou, stareckou, uspávajúcou farbou. Je farbou mystiky, podvedomia, tajuplnosti, privádza k meditácii. Pre svoju schopnosť vyvolávať kontroverzné pocity ju mnohí nemajú radi.

3.1.7 Hnedá

Je farbou stromu, odzrkadľuje bezpečnosť, teplo a ustavičnosť. Deti ju obvykle nemajú radi, dospelí, vystavaní stresu k nej však cítia náklonnosť. V byte pôsobí príjemne, ale aj smutne, trocha zarmútene, preto by sa mala kombinovať so spestrujúcimi farbami.

3.1.8 Purpurová

Je majestátna, ustrnutá farba, vyžarujúca nadriadenosť, na väčšej ploche má dusný, stiesňujúci vplyv.

3.1.9 Sivá

Je neutrálnou farbou, vyjadruje utiahnutosť, zdržanlivosť, monotónnosť. Na väčšom povrchu pôsobí jednotvárne, ale na druhej strane potláča krikľavosť pestrých farieb.

3.1.10 Biela

Dokáže utíšiť bolesť. Je farbou čistoty, poriadku, neutrality. Vnucuje nevinnosť, láskavosť, čisté city. Zo všetkých farieb má najväčšiu schopnosť odrážať svetlo, preto jej použitie na väčšej ploche môže mať negatívny vplyv na zrak. Roztáhuje priestor, čo je dané jej jasnosťou, medzi ostatnými farbami zohráva neutralizujúcu úlohu. Ak ju

použijeme ako pozadie, všetky veci, ktoré sa pred ňou nachádzajú, budú vyzdvihnuté, zdôraznené.

3.1.11 Čierna

Je farbou noci, smrti, nešťastia a hriechu. Na väčšej ploche pôsobí sklúčujúco, vyvoláva pocit odtrhnutia od prírody, od sveta, tak isto vyvoláva pocit uzavretosti. Na malých plochách ju môžeme kombinovať s každou farbou, pretože ich osvetlí. V kombinácii s bielou pôsobí slávnostne. Vo feng šuej nadobúda kladný význam: je farbou kontaktov, kariéry, je zložitou farbou, ktorá obsiahne viac významov. [6]

3.2 Psychológia pôsobenia tvarov

Vhodnou kombináciou farby a tvaru dostávame do ruky nástroj, ktorým môžeme dokázať mierne ovplyvniť rozhodovanie mnohých ľudí. [7]

3.2.1 Štvorec

Štvorce (a väčšina mierne skosených rovnobežníkov a lichobežníkov) sú typickými obľúbenými tvarmi mužov, lebo sa ideálne hodia k ich analytickému spôsobu myslenia. Vyjadrujú pevnosť, nehybnosť – nejaký oporný bod či stavebný kameň pre ďalší postup.

Naopak reakcia žien na pravouholníky je pomerne nízka alebo takmer mizivá. Navodzujú u nich pocit určitej tiaže, drsnosti a nepoddajnosti.

Často sa tento vzťah prirovnáva ku kameňu. Muži vidia v kameni niečo, s čím môžu merať silu (rozbiť ho), môžu s ním niečo postaviť (tvorivá činnosť) alebo ho po niekom hodiť (agresivita). Naopak ženy majú ku kameňu rešpekt, pripadá im chladný a nedotknuteľný.

Čo stojí za zmienku, sú hodnoty v prvých dvoch kategóriách - viditeľnosť a pútavosť. Všimnite si, že len u tohto tvaru sú nízke. Prečo? Poobzerajte sa po svojom okolí. Dve tretiny vecí okolo nás sú hranaté a pravými uhlami sa to len hemží (miestnosť, stôl, police, knihy, papiere). Pretože je to tvar natoľko bežný, nedarí sa mu zaujať človeka tak, aby sa na ňom pohľadom zastavil.

3.2.2 Trojuholník

Trojuholník je veľmi zástupným symbolom, pretože do tejto skupiny radíme všetky objekty, ktoré majú mnoho ostrých uhlov. Vyjadrujú jasné pozor (spomeňte si na dopravné značky) a priťahujú pozornosť. Hoci ani u jedného pohlavia nie sú jednoznačne obľúbené, dá sa povedať, že muži k nim majú predsa len bližšie. Láka ich to neznáme tajomno, ktoré symbolizujú, zatiaľ čo ženy cítia skôr strach a hrozbu.

Je dobré tiež spomenúť, že trojuholník smerujúci jedným vrcholom kolmo nadol niektorých mužov vzrušuje, lebo im pripomína ženu. Obrátene to však neplatí.

3.2.3 Kruh

Kruh je charakteristickým obľúbeným znakom žien. Symbolizuje nehu, lásku, teplo, porozumenie a klud. Je presným protikladom všetkých mnohouholníkov a muži majú tendenciu v ňom vidieť niečo príliš jemné, ženské. Niektoré pramene uvádzajú, že tento pocit môže občas viesť až ku strachu, ktorý by sa dal označiť ako xenofóbny.

3.2.4 Krivky a krivoplochy

I keď sa to môže zdať čudné, tieto útvary vychádzajú ako ideálne pre mužov i ženy a navyše sú veľmi viditeľné a pútavé. V skutočnosti je to tak, že tento typ objektov je určitou syntézou tých predchádzajúcich, pričom všetok negatívny efekt sa nejakým spôsobom vytráca. Problém týchto útvarov je ten, že sú veľmi variabilné a občas môžu

mať i negatívny efekt, ale táto hranica sa stanovuje len veľmi obtiažne. Ak však takýto útvar nevzniká deformáciou iného typu objektu (napr. trojuholníka), tak sa nie je čoho obávať. Ak sa priamky nepretínajú v pravých uhloch, považujú sa za časti kriviek, preto sa teda zaraďujú do tejto skupiny. [8]

4 POPIS VNIKNUTÝCH ARTEFAKTOV

Celá kolekcia šperkov pozostáva z dvoch veľkých náhrdelníkov, štyroch náramkov, a dvoch náhrdelníkov z živicovej mozaiky na retiazke. Ku každému zo šperkov sa viažu príbehy, poskládané z okamihov v mojom živote a dohromady vytvarajú určité obdobie. Jednotlivé farby a tvary vyjadrujú pocity, ktoré vo mne okamih zanechal. Červená symbolizuje a vyjadruje agresivitu, vzrušenie, vášeň a dynamiku okamihu. Zelená zase naopak vyjadruje pokoj a harmóniu. Modrá vyjadruje bezpečie, pokoj, jemnosť, žltá pripomína chvíle plné tepla, lásky, sviežosti, energie a spokojnosti. Spoločne s orandžovou vyžarujú otvorenosť, radosť, šťastie. Fialová symbolizuje túžby, ilúzie, melancholiu, hnedá zemitosť, prirodzenosť, aj chladné chvíľky a obdobia. Sivá monotónnosť, pasivitu, neutrálnosť, biela je pre mňa farbou majestátnou. Pripomína mi okamihy lásky, čistoty myslenia, harmónie, úprimných citov a pravdy, šťastia a harmónie. Čierna naopak chvíle plné sklamaní, nešťastia, smútku, starostí a bezradnosti.

Striedavosť tvarov vyjadruje striedavosť pocitov a nálad, rôznorodosť okamihov, v spojení s rotáciou, pravidelnosťou, nepravidelnosťou – všetko je to vyjadrenie pocitu zo života. Pravidelnosť a rôznorodosť tvarov a farieb v postupnosti za sebou vyjadruje intenzitu daného okamihu. Každý na nás pôsobí inak. Každý okamih v našom živote má svoje čaro a je jedinečný. Bez ohľadu nato koľko krát, pri akej príležitosti a čo nám ho pripomenie, ten okamih prežívame znova, prežívame ho inak. Preto sa ani nedá šperk popísať konkrétne, po jednotlivých kostičkách mozaiky. Jedna sa o súhrn pocitov z okamihov za určité obdobie, ktoré som lepila pocitovo. Pri lepení som sa sústredila a intenzívne premýšľala nad daným obdobím. Spomínala na okamihy a prežívala ich znova. Občas nám stačí pieseň a vyjaví sa nám presne okamih, chvíľa ktorú me prežili s napríklad milovaným človekom. Môžeme stáť v obchodnom centre a vidieť reklamu, ktorá nám pripomenie zase iný okamih. Často to bývajú banality a okamihy prichádzajú formou spomienky v situáciách nečakaných až nás zaskočia, prekvapia. Či už príjemne, alebo nepríjemne. V tomto období mi najviac pomáhala kniha Beze strachu, ktorú som dostala darom od svojej priateľky kde ma najviac oslovila báseň z Diamantovej sútri:

„Takto máš premýšľať o tomto prchavom svete,
ako o hvieзде na úsvite, bublinke vo vodnom prúde,
o záblesku z letného mraku,
o blikajúcej lampe, o prelude a sne.“ [3]

Toto téma som si zvolila, pretože som veľmi citovo založený a intenzívny človek. Môj život je na môj vek dosť zložitý. Táto moja práca je otvorenou spoveďou, odhalením a zmierením sa s mojim životom. Rozlúčka s okamihmi, uzatvára obdobie cestovania, študovania, sťahovania sa. Veľmi ľpím na vzťahoch, milujem svojich blízkych a chvíle s nimi strávené. Miesta a školy kde som študovala. Osem rokov sa neustále sťahujem. Každé miesto, na ktorom som v živote bývala vo mne zanechalo spomienky. Je tak veľa okamihov, ktoré si so sebou nesiem v srdci a sprevádzajú ma každým dňom.

Reťazové náhrdelníky priradzujem a vyjadrujem nimi dve rôzne obdobia. Náhrdelník s pravidelnou reťazou je Lodžský, nepravidelný náhrdelník je inšpirovaný a vyjadruje obdobie prežité na Liberecku.

Náramky pripomínajú konkrétne obdobia, okamihy za kratšie obdobie. Náhrdelníky na kovovej retiazke spolu súvisia a vyjadrujú jedno obdobie a okamihy v ňom prežité. Bolo to chaotické obdobie prepletené takým spôsobom, že som sa v živote nevedela pohnúť žiadnym smerom. A neustále blúdila a nebola som schopná z daného obdobia, situácie, splete okamihov nájsť cestu von. Udialo sa v zimných mesiacoch tohto roku.

4.1 Liberecký

Je inšpirovaný prežitými okamihmi na Liberecku. Za osem rokov štúdia. Reťazenie je nepravidelné, rovnako ako usporiadanie jednotlivých kostičiek – okamihov. Je premenlivý ako okamihy, ktoré som tu zažila a vyjadruje zložitosť môjho života. Skladá sa z veľkých a malých rôznotvarových mozaik, ktoré sú vyskládané do rôzne veľkých štvruholníkov, to sú jednotlivé obdobia – ich trvanie.

Aj napriek tomu, že Liberecko milujem a považujem ho viac za domov ako miesto kde som sa narodila sa tu môj život vždy iba komplikoval. Všetky vzťahy mi stroskotávali, dokonca aj manželstvo. Moje pocity z Liberca boli vždy zmiešané a veľmi striedavé. Ale stále som sa snažila držať sa prítomného okamihu, sústrediť sa nato pozitívne a bojovať. To sa však podpísalo na mojom zdravotnom stave. Premenlivosť, neustály stres a napätie sa veľmi rýchlo striedali s pocitom šťastia, či už falošného, alebo pravého. Kriza v manželstve, smrť bratranca, môj zlý zdravotný stav a nevydarené medziľudské vzťahy, ma utvrdili v tom, že potrebujem zmenu. Podpísalo sa to na mojej psychike a tieto okamihy vo mne vyryli veľmi silné stopy.

Obrázok 10. Náhrdeník Liberecký

Rozhodne nebolo celé obdobie môjho pobytu negatívne, spoznala som veľa úžasných a talentovaných ľudí, veľa skúseností, praxe, kreativity, sily a krásnych okamihov, čo pre mňa znamená veľa a nikdy zato neprestanem byť vďačná. Ale aj napriek tomu som sa rozhodla vycestovať na ereasmus, mimo Českú republiku, aby sa mi podarilo zabudnúť, zmieriť sa a usporiadať si život.

4.2 Lodžský

Tento náhrdelník je inšpirovaný okamihmi prežitými v Lódzi na zahraničnej stáži v Poľskej republike, kde som dva semestre študovala na Akademii Sztuk Pięknych Wladysława Strzemińskiego v Lodži. Lodž je pre mňa čarovné mesto. Veľa ľudí, ktorý pricestovali študovať na túto školu cez program erasmus sa s ňou nestotožnili. Mne sa to podarilo behom jedného mesiaca.

Po tom čo sa mi podarilo opustiť Liberec v mojom živote pribúdalo každým dňom viac a viac pozitívnych okamihov. Nové prostredie na mňa pôsobilo veľmi pozitívne, prichádzala som na nové myšlienky, staré sa mi utriedili, rany sa začali hojiť a menil sa mi a formoval poriadok na život, rovnako ako priority. Náhrdelník je pravidelný, síce vyskládaný z trojuholníkov, ale v tomto prípade symbolizujú intenzitu, ostrosť prítomného okamihu. Všetko som prežívala ďaleko intenzívnejšie a užívala si každý okamih. Prevažuje žltá farba, ktorou vyjadrujem okamihy plné šťastia, sviežosti, červená v tomto prípade symbolizuje hlavne vášň pre tvorbu. Lodž je mesto veľkých kontrastov, plné hooligans, ktorý nás viac krát napadli. Je nebezpečné sa v noci pohybovať po uliciach, takže som čas mimo školy trávila tvorbou. Moje výrobky boli páčivé, skúsila som ich zverejniť na rôznych internetových portáloch, kde boli úspešné. Z tvorby bolo cítiť harmóniu, veselosť, hravosť, spokojnosť, rovnako ako z mňa samej. Moje manželstvo sa napravilo a ak keď sa toto obdobie rozhodne nedá nazvať stereotypným tak malo svoju pravidelnosť.

Obrázok 11. Náhrdeník Lodžský

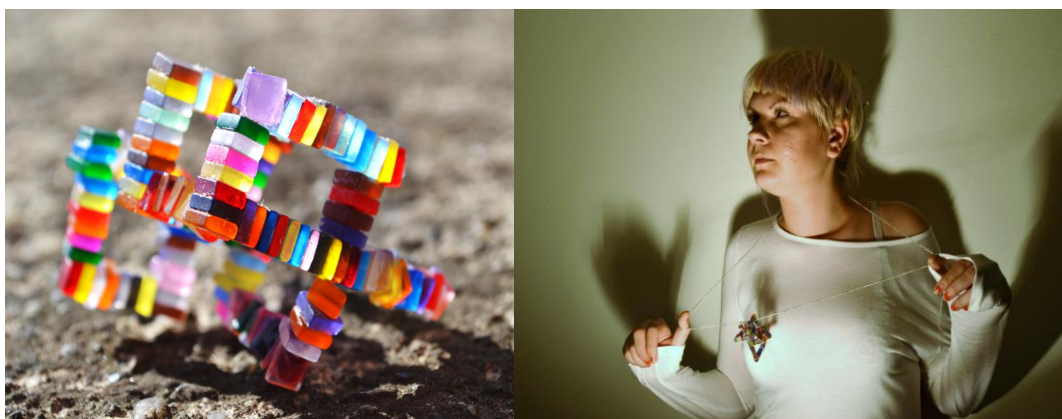
4.3 Bez cesty

Tieto dva náhrdelníky s inšpirované okamihmi z veľmi zvláštneho obdobia. Z obdobia, ktoré posunulo moju bakalársku prácu do výslednej podoby. Bolo to obdobie na prelome roku 2012 a 2013, konkrétne mesiacov december až marec. Kedy sa mi vyskytol problém s predmetom anglický jazyk. Tento problém sa nakoniec rozlúsoklo banálne, ale malo na mňa hlboký dopad. Predmet anglický jazyk 1 som absolvovala na svojej zahraničnej stáži, ale išlo o aministratívny rozdiel medzi kreditmi a uznaním predmetov.

Po tom čo môj zápočtový test nedopadol úspešne, som sa dostala do situácie kedy som nevedela, či budem pokračovať vo svojom štúdiu na Technickej univerzite v Liberci a či ho vôbec ukončím. Z toho plynuli veľké starosti, neustáli stres a nátlak. Ocitol som sa v situácii, kedy som celé noci nespala a mala som veľké výčitky svedomia, voči rodičom a bála som sa, že sa situácia nevyrieši a že svojich milovaných rodičov veľmi sklamem. Celé noci, celé mesiace som nespala. Sú to tak silné okamihy, kedy som sa nad ránom v krčoch

prehadzovala v posteli, preplakala v zúfalstve a nevedela nájsť tu správnu cestu von.

Najsilnejšie okamihy boli, keď som si premietala všetky tie roky a úsilie, ktoré som do štúdia investovala a ktoré do štúdia investovali moji rodičia. Zvláštne obdobie to bolo, pretože tak ako som trpela, tak som v podstate bola aj šťastná. V tomto období som sa vyrovnávala so stratou manžela, ale zároveň mi po všetkých tých rokoch samoty vstúpil do života človek, ktorý je momentálne môj priateľ, ktorého som spoznala takto psychicky na dne a vo veľkej životnej kríze. A zároveň som prvý krát v živote cítila ohromnú dôveru a podporu zo strany mojej rodiny. Preto sú tieto dva náhrdelníky plné hravých a veselých farieb. S posupom času ako sa problém vyriešil a ja som pochopila, že aj tie preplakané noci, všetko to zúfalstvo bolo vlastne pozitívne a malo na moju osobnosť kladný dopad. Posílilo ma to a pomohlo mi pochopiť, že život, ktorý som dopsial žila nebol správny ani naplňujúci. Toto obdobie mi pomohlo nájsť si stratenú cestu k mojím rodičom a zmenilo mi to pohľad na svet, na môj život. Prehodnotila som svoje životné priority a začala si všetko viac vážiť. A teraz som zato všetko veľmi vďačná.

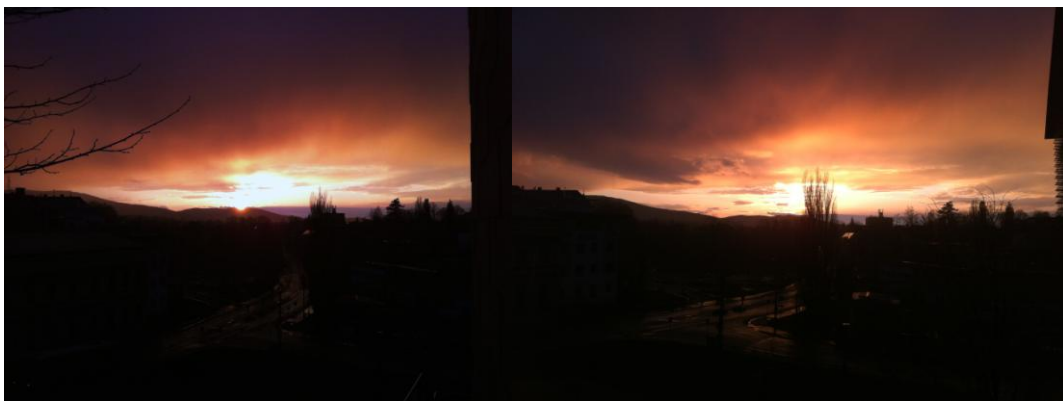
Obrázok 12. *Bez cesty*

4.4 Harmonia a vášň

Ako inšpirácia pri vzniku ďalších troch náramkov mi poslúžili okamihy prežité s mojím súčasným priateľom. Prevažuje v nich kombinácia modrej, červenej, bielej, ružovej a transparentnej mozaiky. Ich zoradenie je u prvých dvoch pravidelné. Ťažko sa to opisuje slovami. Okamihy zažité s ním sú harmonické, čisté, jemné, svieže, ale zároveň vášnivé.

Sú to pocity, ktoré sa mi za dlhú dobu samoty veľmi odcudzili a trvalo mi dlho pokiaľ som v sebe objavila odvahu a naučila som sa zase dôverovať. Veľmi mi pomáha, vo všetkom už len tým, že je. Vzbudzuje vo mne pokoj a dodáva mi silu a vášň a chuť do života.

Intenzívnych okamihov s ním som zažila neskutočne veľa za tú krátku dobu čo ho poznám, tak sa posnažím priblížiť aspoň zopár. Prvý by náramok vyjadruje okamihy, ktoré sa udiali za jeden večer, kedy sme mali ísť do divadla, ale zmeškali sme začiatok a na predstavenie nás už nepustili. Tak sme sa rozhodli, že si spravíme vlastný program a tak sme sa vidali mestom. Nevedeli sme kam ideme, išli sme inštinktívne za tým čo nám vpadlo do cesty. Až sme sa nakonie rozhodli, že pôjdeme za slnkom a išli sme až tam kam nás zaviedlo. Vôbec sme nad tým nepremýšľali len sme sa nechali viesť. A slnko nás zaviedlo za Mestskú knižnicu v Liberci kde je krásny výhľad a nám sa podarilo zazrieť krásny západ slnka, kedy zároveň aj pršalo a oblohu zaplavila ohromná súhra farieb a v tom okamihu som prvý krát pocítila, že ho mám rada, že k nemu patrí minimálne na chvíľu a že som v bezpečí. Nemusím sa ničoho báť, nemusím sa pretvarovať ani bojovať s ním, pretože mi nechce ublížiť, preto, že je vedľa mňa aby mi pomáhal, chránil ma a naplňal ma šťastím.

Obrázok 13. *Harmonia a vášň*

Obrázok 14. *Harmonia a vášeň*

Ďalší náramok je inšpirovaný tiež večerom plným krásnych okamihov, z ktorých najintenzívnejší a najsilnejší je, kedy som mu mu vysvetlila, aký ťažký mám za sebou vzťah s manželom a že od nášho rozchodu mi nevyšiel žiaden vzťah a že som sa stál iba sklamlala. Pretože každý chlap čo mi prišiel do života so mnou chcel byť, ale iba na päťdesiat percent. A to som nechcela ja. Pretože si vážim samú seba a hoci som toho človeka v tej dobe mala veľmi rada a chcela som s ním byť, mali sme rozdielne predstavy o tom ako byť spolu, a že ak so mnou nechce mať vzťah na sto percent, tak radšej budem sama, venovať sa svojej tvorbe.

Obrázok 15. *Harmonia a vášeň*

Taký čistý, harmonický a naplňujúci vzťah som v živote ešte nezažila a preto si to veľmi vážim. Náramok v ktorom prevažuje modrá, biela, transparentná a rúžova vyjadruje okamihy, kedy sa na ňho pozriem cítim, odburáva môj strach a s ním sa nebojím ničoho. Cítim silu, pokoj, lásku a pravdu.

Obrázok 16. *Harmonia a vášeň*

4.5 Veselý

Posledný z jednoduchších náramkov, vyjadruje spomienky na léto 2012. Počas pobytu v Lódži som sa prostredníctvom internetových obchodov veľmi rýchlo dostala na špičku slovenského handmade, ako to poniektorý volajú. Tento náramok je veselý, inšpirovaný radosťou z každého môjho úspechu. Kostičky mozaiky sú farebné a rozhádzané, symbolizujú okamihy z najrôznejších dizajn marketov, výstav a chvíľ kedy mi chodili pochvaly, vďaky, obdivy či už osobne, alebo virtuálne, keďže som bola odcestovaná. Medzi jeden z najkrajších okamihov bolo keď ma na Grape Urban dizajn markete prišla potriasť rukou samotná zakladateľka slovenské internetového portálu sashe.sk so slovami, že už dlho nemali niekoho tak talentovaného, kto by sa tak rýchlo vyšvihol. Alebo ako mi prišiel v jeden pokojný tvorivý večer email aby som prispela svojou tvorbou k výstave Babskie Euro v Tomaszowie Mazowieckom v Poľsku, či keď ma na Bratislavskom Urban Spring markete oslovili, z Budapešti, z dizajnerskeho obchodu, aby som im prispela bižutériou do galérie na predaj. A mnoho, mnoho ďalších takýchto okamihov, ktoré ma iba utvrďovali v tom, že i keď moja tvorba sa prikláňa viac k úžitkovej bižutérii než mojích spolužiakov, som na tom mieste. Viem čo robím a čo v živote robiť chcem a aj to kam patrí. A z toho následne vznikol nápad vytvoriť novú vlastnú značku. Tento nápad chcem zrealizovať po ukončení štúdií na Technickej univerzite.

Obrázok 17. *Veselý*

4.6 Strahovský

Tento náramok vznikol ako spomienka na šesť mesačné, veselé a dobrodružné obdobie, kedy som bývala v Prahe na Strahovskom vysokoškolskom internáte. V léte roku 2009 som pracovala ako pokladní v Tesco na Letňanoch. Mala som skvelých priateľov a kolegov a bola som tam veľmi šťastná. To vysvetľuje aj farebnosť náramku a pravidelné usporiadanie kostičiek mozaiky a polkruhy. Bolo to obdobie kedy sme každý deň zažívali nové a nové okamihy na nových miestach – tým ako sme spoznávali Prahu, čo ma naplňovalo. Aj napriek tomu, však malo svoju pravidelnosť, opakovanie, síce každý deň inak, ale boli to cykly, ktoré sa nedali ignorovať, ako napríklad pravidelná dochádzka do práce, mesačná výplata. V tej dobe pre mne úplne cudzie veci vo mne vzbudzovali ohromnú silu a chuť do života. Cítila som sa spokojná a šťastná, pretože som sa dokázala sa ma uživiť, po všetkých tých rokoch na stredoškolskom internáte v Jablonci som to veľmi potrebovala. Najsilnejšie okamihy som zažívala keď kedy som sa za krásnych teplých večerov vkrádala na starý, opustený strahovský štadion a celé hodiny sedela, obdivovala nočnú Prahu a výhľad a prehodnocovala svoj život. Silné okamihy toho kedy

som si uvedomovala a premietala zážitky z celého dňa, znova a znova. Myslela som a ďakovala za svojích priateľov, zato, že som šťastná, samostatná, mám prácu a popritom život plný zábavy, očakávaní, lásky, harmónie, a pokoja. Nikdy na ten výhľad nezabudem. Aj teraz ho mám pred očami.

Obrázok 17. *Strahovský*

Záver

Táto práca je dá sa povedať, takou mojou spoveďou. Bolo veľmi ťažké odhaliť niektoré okamihy a pocity z môjho súkromia, preto som sa pri jej vytváraní, často krát zasekla v tvorivom bloku a bála som sa odhaliť udalosti z môjho súkromia. Neskôr som však prišla nato, že musím. Pretože ak táto práca má byť inšpirovaná mojím životom, musí byť úprimná a musí byť pravdivá. Môj život je veľmi komplikovaný, dúfam, že sa mi podarilo šperky popísať zrozumiteľne. Na záver mojej bakalárskej práce musím dodať, že je to koniec jednej etapy môjho života a forma rozlúčky s minulosťou, ktorá ma brzdí. A je dôležité dodať, že okrem posunu v tvorbe a vývoji práce, je tu ešte jeden veľmi významný posun. Ten v mojom živote, ktorý bude nasledovať teraz. Naplnená silou a odhodlaná žiť prítomných okamihom sa chcem pustiť do života a začať si plniť svoje sny.

ZOZNAM ZDROJOV

1. KLESBA , V. : *ZÁKLADY TECHNOLOGIE SKLA pro hospodářskou fakultu*. 1. vyd. Liberec: Vysokoškolský podnik, s.r.o., 2002. IBSN 80-7083-556-7
2. CHATELETA, A. : *Svetové dejiny umenia*. 1. vyd. Bratislava: Ottovo nakladateľství s.r.o., 2004. IBSN 80-7181-937-9
3. SHOSHANNOVÁ, B. : *Beze strachu – Sedm zásad pro klid duše*. 1.vyd. Banská Bystrica: Euromedia Group s.r.o., 2011. IBSN 978-80-242-2865-5
4. Internetový zdroj : www.mosaicartsource.wordpress.com
5. Internetový zdroj : <http://www.mosr.sk/data/files/821.pdf>
6. Internetový zdroj : <http://www.gibon.sk/page12/page12.html>
7. Internetový zdroj : <http://www.gibon.sk/page10/page10.html>
8. Internetový zdroj : www.interval.cz/clanky/psychologie-vnimani-tvaru/
9. Internetový zdroj : <http://en.wikipedia.org/wiki/Mosaic>
10. Internetový zdroj : <http://www.nikidesaintphalle.com/>

11. ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č. 1 Fotodokumentácia

FOTODOKUMENTÁCIA

